GAZETA PORANNA

ILUSTROWANY DZIENNIK INFORMACYJNY WSCHODNICH KRESÓW

Nr. 6818. Lwów, poniedziałek, 3 września 1923. Rok XIV.

Wydawca: Spółka Akcyjna Wydawnicza. Cena egz. 4000 Mp. Redaktor naczelny: Stanisław Zachariasiewicz

Włochy zaczęły akcję wojenną.

Bombardowanie i zajęcie Korfu.

OD WYDAWNICTWA.

Dalsza, bardzo dotkliwa i przed paru jeszcze dniami nie przewidywana podwyżka ceny papieru drukowego i kosztów druku, tudzież gwałtowne podrożenie w ostatnich dniach całego szeregu innych artykułów niezbędnych dla druku gazety, zmuszają nas do dalszego podniesienia ceny pojedynczego egzemplarza i prenumeraty.

Począwszy od

2. września 1923 r.

kosztuje 1 egzemplarz „GAZETY PORANNEJ“

4.000 Marek

Prenumerata miesięczna począwszy od 2 września wynosi:

bez dostawy	100.000 Mkp.
z dostawą lub przes. poczt.	120.000 Mkp.
zagranicą	150.000 Mkp.

Wszystkich P. T. Prenumeratorów, którzy uiścili prenumeratę za miesiąc wrzesień w dotychczasowej wysokości prosimy o bezzwłoczną dopłatę kwoty:

1. przy prenumeracie bez dostawy ..... 20.000 Mp.
2. „ „ z doręczeniem do domu lub przesyłką pocztową .... 30.000 „
3. przy prenumeracie zagranicą .... 50.000 „

jakoteż wyrównanie wszystkich zaległości za czas poprzedni a to tem pewniej, że tym P. T. Prenumeratorom którzy do dnia 10 września dopłaty tej wraz z zaległościami nie uiszczą będziemy zniewoleni wstrzymać dalszą wysyłkę naszego pisma. Dla P. T. Prenumeratorów zamiejscowych dołączamy do dzisiejszego numeru czek P. K. O.

Wydawnictwo „Gazety Porannej“.

JUPE-CULOTTT JAKO KOSTJUM KĄPIELOWY.

(p). Fantastyczność obecnej mody dotarła aż do kostjumów kąpielowych ze szkodą dla ich praktyczności i hygjeny. Na rycinie widzimy wielce skomplikowany kostium kąpielowy jupe-culotte, niezgrabny i niewygodny, a który mimo to cieszył się w tym sezonie wielkim powodzeniem w niemieckich kąpielach morskich.

OTWARCIE SESJI RADY LIGI N.

Genewa. (PAT.) W dniu dzisiejszym otwartą została pod przewodnictwem br. Ishi'ego 20-ta sesja Rady Ligi Narodów. W posiedzeniu wzięli udział wszyscy członkowie Rady, z wyjątkiem **delegata włoskiego Salandry.**

KROLOWA - JUBILATKA

Haga. (PAT.) Rozpoczęły się tu uroczystości jubileuszowe 25-lecia wstąpienia na tron królowej Wilhelminy.

USTĄPIENIE WINOWAJCÓW INFLACJI NIEMIECKIEJ.

Berlin. (PAT.) Jak się dowiaduje się „Berl. Tageblatt“ w krótkim czasie oczekiwana jest dymisja głównego dyrektora banku Rzeszy Havensteina a także wicedyrektora von Glasenappa

Wojna znów stoi u wrót!

Powtarza się historja z lipca 1914.

Lwów, 2. września.

Sytuacja zupełnie podobna do tej, która wytworzyła się w Europie z początkiem lata roku 1914. Z rąk niewiadomych sprawców padł wówczas śmiertelnie ugodzony następca tronu austriackiego, arcyksiążę Ferdynand d'Este. Austria wystąpiła natychmiast z twierdzeniem, że morderstwo to przygotowane zostało przez rząd serbski i że cały plan zamachu ułożony został w serbskiem ministerstwie dla spraw wojskowych. Rząd austrjacki wysłał też natychmiast do rządu serbskiego ultimatum, w którem zażądał nietylko unieszkodliwienia propagandy antyaustrjackiej w Serbji, nietylko jaknajdalej idącego zadośćuczynienia, lecz także pewnych **aktów, zmierzających wyraźnie do upokorzenia Serbji**, z tem, że rząd serbski **spełnić ma pod rygorem wojny** wszystkie te żądania w przeciągu kilkudziesięciu godzin. Gdym przeczytał odpowiedź Serbji na ultimatum austrjackie, odetchnąłem, gdyż zdawało mi się, że Serbja uczyniła zadość wszystkim żądaniom Austrji i że tem samem zażegnała niebezpieczeństwo pożogi europejskiej. Nie zauważyłem, że Serbja w odpowiedzi swej pominęła jedno żądanie rządu austrjackiego, w myśl którego urzędnicy austrjaccy mieli na terytorium serbskiem prowadzić śledztwo w sprawie zamachu na arcyksięcia, a sędziowie austrjaccy mieli winnych ukarać.

Z powodu odrzucenia tego jedynego żądania Austrji, na które Serbowie bez zupełnego upokorzenia się

bezwarunkowo zgodzić się nie mogli, uznał rząd austrjacki, że odpowiedź Serbji równa się odrzuceniu ultimatum, ogłosił mobilizację, celem przeprowadzenia „ekspedycji karnej" przeciw Serbom, „ekspedycji, która przeobraziła się wkrótce w ogólną wojnę europejską i pochłonęła w skutkach miliony ofiar na całym kontynencie.

Dnia 27. sierpnia o godz. 9 wieczór zamordowali obok Janiny nieznani sprawcy kilku członków włoskiej komisji, powołanej do wyznaczenia południowej granicy Albanji. **Rząd włoski wysłał natychmiast do Aten ultimatum** z żądaniem zapłacenia olbrzymiej kwoty tytułem odszkodowania, ukarania morderców karą śmierci, a ponadto dokonania **całego szeregu aktów, mających zadokumentować żal i skruchę rządu greckiego** z powodu dokonanego morderstwa.

Rząd grecki zgodził się prawie na wszystkie żądania Włoch, odrzucając jedynie pewne żądania małoznaczne, zmierzające jednakże do upokorzenia Grecji w oczach całej Europy, a stanowiące równocześnie naruszenie suwerenności państwa greckiego. **Odpowiedź tę uznał rząd włoski za niewystarczającą, wydał wojskom włoskim rozkaz wylądowania na Korfu i zarządził blokadę wybrzeży greckich.** Ostatni urzędowy komunikat grecki podnosi, że **flota włoska ostrzeliwała już miasto Korfu.**

Grecja, nie czując się na siłach prowadzenia wojny z Włochami, zwróciła się do Ligi Narodów z prośbą o pomoc, zaznacza jednakże, że gdyby interwencja Ligi okazała się bezskuteczną, wówczas **Grecy doprowadzeni do rozpaczy, będą zmuszeni wystąpić z bronią w ręku przeciw inwazji włoskiej. Konflikt zbrojny między Grecją a Włochami jest już tedy w toku.** Pierwsze strzały już padły, a po pierwszych strzałach dalszy bieg wypadków zależy najczęściej już tylko od przypadku. Po stronie Grecji, dziś jeszcze odosobnionej, **stanąć może jutro z innych przyczyn Włochom źle usposobiona Jugosławia, a pojutrze podzielić się może Europa cała na dwa wrogie obozy, jeden przychylny Grecji lub Jugosławji, a drugi Włochom.**

Europie grozi tedy dzisiaj nowa wojna ogólna, nowa pożoga w skutkach nieobliczalna. Spodziewać się należy, że dyplomacja wielkich mocarstw europejskich, cierpiących po dzień dzisiejszy wskutek katastrofalnych skutków niedawno ukończonej wojny światowej, niebezpieczeństwo to zażegna. W każdym jednak razie widzimy, że plany wielkiego prezydenta Stanów Zjednoczonych, Wilsona, zmierzające do wykluczenia wszelkich wojen po zdruzgotaniu imperjalizmu niemieckiego, spełzły, niestety, na niczem. **Widmo wojny grozić będzie ludzkości tak długo,** dopóki w psychologji mas nie ustali się dogmat, że każda wojna jest zbrodnią, że zatem wojny uważać nie można jako legalnego środka do wywalczenia sobie pewnych chociażby słusznych praw, tem mniej jako środek karzący, a już całkiem nie jako sposób załatwienia konfliktu o naruszenie powagi państwa.

Dr. Jeleń.

WŁOCHY ZACZĘŁY KROKI WOJENNE.

Ostrzeliwanie i zajęcie Korfu

Granaty włoskie zabiły kilka osób.

Ateny. (PAT.) Oficjalny komunikat z Aten donosi, że 31. sierpnia o 3 po południu kapitan okrętu wojennego floty włoskiej **wylądował na Korfu**, oświadczając burmistrzowi miasta, iż **oddział floty wojennej włoskiej ustanawia blokadę wyspy i o 4-tej zajmie miasto w drodze pokojowej.** Wkrótce potem flota włoska, złożona z kilku jednostek bojowych, wjechała do portu. Komendant floty zażądał **wywieszenia przez miasto białej flagi**, która będzie zaraz potem zastąpiona przez flagę włoską. Władze miasta zażądały udzielenia im możności komunikowania się z rządem greckim w celu otrzymania niezbędnych zleceń, w przeciwnym bowiem razie zmuszone będą siłą przeciwstawić się.

Jednak przed nadejściem tych instrukcji rozpoczęto się wysadzanie **na brzeg wojsk włoskich.** Lądowanie wojska odbywało się równocześnie **z ostrzeliwaniem miasta przez flotę, która rzucała na miasto pociski, skutkiem których gmach szkoły oraz gmach policji stanęły w ogniu.** Krążące nad miastem aeroplany włoskie **ostrzeliwały również miasto.** Zarząd miasta powierzony został admirałowi Bellini. Władze włoskie zażądały poddania się miejscowego garnizonu oraz żandarmerji, które będą rozbrojone oraz przekazania władzom włoskim koszar oraz materjału wojennego.

Ateny. (PAT.) **Przy ostrzeliwaniu portu przez flotę włoską pociski podpaliły gmach szkoły oraz zabiły kilka osób, które szukały schronienia w gmachu.**

Nie wojna — tylko manifestacja.

Rzym. (PAT.) Havas. Mussolini rozesłał przedstawicielom Włoch za granicą telegram, w którym oświetla akcję, przedsięwziętą przez rząd w stosunku do Grecji. Wobec odmowy rządu greckiego przyjęcia żądań włoskich Mussolini oświadcza, że odpowiedź grecka w wymijający sposób odrzuca włoskie żądania, na skutek czego oddział wojsk włoskich został wysadzony na wyspie Korfu. **Chwilowo środki te nie oznaczają aktów wojennych, lecz jedynie manifestację niezłomnej woli Włoch otrzymania zadośćuczynienia.**

Włochy nie życzą sobie Interwencji.

Energiczny protest Mussoliniego do Rady Ambasadorów.

Warszawa. (Tel. wł.) (m.) Agencja Telegraphen Union donosi z Rzymu, że Mussolini postanowił wnieść do Rady ambasadorów **energiczny protest przeciw mieszaniu się Rady ambasadorów do spraw włoskich w związku z konfliktem greckim.** Protest ten Mussoliniego jest następstwem noty rządu greckiego zwróconej do Rady ambasadorów z oświadczeniem, że **Grecja oddaje konflikt z Włochami w ręce Rady ambasadorów i prosi o interwencję z uwagi na to, że komisja delimitacyjna w Albanji wyznaczona została przez Radę ambasadorów i wyłącznie od Rady ambasadorów była zależna.**

Metrop. Szeptycki przybędzie do Lwowa.

Warszawa. (Tel. wł.) (m.) Jak się dowiaduję, w najbliższych dniach należy oczekiwać powrotu księdza Szeptyckiego do Lwowa.

Wielkie wrzenie wśród posłów i senatorów.

NIE CHCIELI DŹWIGAĆ PARUKILOWYCH DYJET.

Warszawa. (Tel. wł. (m.) **Wśród posłów i senatorów panowało wczoraj wielkie wrzenie.** Przyczyna nie była tu bynajmniej natury politycznej. Szło o to, że P. K. K. P. nadesłało kilkanaście miljardów celem wypłacenia dyet w samych 5 tysięcznych banknotach. Wobec tego, że dyety poselskie wynoszą obecnie 16½ miliona marek wypłacenie podobnych sum w tak małych banknotach było fizyczną niemożliwością. Z tego powodu **posłowie odmówili przyjęcia dyet,** a biuro sejmowe było zmuszone **odesłać owe miljardy z powrotem do P. K. K. P.** z żądaniem przysłania banknotów na wyższe sumy, które wieczorem nadeszły tak, że można było wypłacić posłom dyety.

Znów straszny wypadek kolejowy pod Tarnopolem.

Z ROZSTRZASKANĄ CZASZKĄ PASAŻER PADŁ MIĘDZY PODRÓŻNYCH.

Dzień 28. sierpnia był fatalny dla kolei. Poza znaną naszym Czytelnikom katastrofą pod Jezierną zdarzył się jeszcze drugi wstrząsający wypadek:

W pociągu osobowym nr. 217, zdążającym z Tarnopola do Podwołoczysk, tuż za stacją Borki Wielkie, **jeden z podróżnych,** 21-letni włościanin **Kołodiuk** z Rosochowaćca, **wychylił się zbytnio z okna wagonu,** nie zważając na przestrogi konduktora.

Przy wjeździe pociągu na most, **uderzył Kołodiuk tak silnie głową o** poręcz mostu, że z roztrzaskaną głową padł martwy do wnętrza wagonu, przepełnionego podróżnymi. Na stacji w Maksymówce **odczepiono wagon** i pozostawiono go tam wraz ze zwłokami nieszczęśliwej ofiary własnej nieostrożności.

Stan szkolnictwa w Wschodniej Małopolsce.

Wywiad z p. kuratorem lwowskiego Okręgu szkolnego, drem Sobińskim.

(p.) Dobra szkoła i zaistnienie w szkolnictwie warunków, umożliwiających młodemu pokoleniu należyty rozwój umysłu, charakteru i sił fizycznych, oraz wykształcenie ich na świadomych swych obowiązków obywateli państwa, stanowić musi główną podwalinę pod rozbudowę naszego życia państwowego, tem ważniejszą, że przez przeciąg dwóch wieków niemal wpływ państw zaborczych starał się o wypaczenie linii naszego szkolnictwa, o zabicie w młodzieży polskiej ducha polskości.

Toteż w kompleksie wszystkich spraw aktualnych najbardziej interesującą dla całego społeczeństwa kwestją jest niewątpliwie **poznanie tych etapów, jakie przebyło już dotąd szkolnictwo polskie na drodze odbudowy** według tradycji przekazanej nam przez Polską Komisję Edukacyjną, oraz stosunków panujących w szczególności w szkolnictwie kresowem. Chcąc odpowiedzieć na te ważne zagadnienia, uprosiliśmy p. kuratora lwowskiego okręgu szkolnego dra **Sobińskiego** o informacje, które pomieszczamy poniżej:

Odbudowa szkół po zniszczeniu wojennem.

Okręg szkolny lwowski obejmuje 3 województwa: Lwowskie, Tarnopolskie i Stanisławowskie. Obok Warszawskiego jest to drugi w Rzplitej największy z okręgów szkolnych.

Szkolnictwo w okręgu tutejszym na ogół dźwignęło się po strasznych zniszczeniach trzech wojen: światowej, „ukraińskiej" i najazdu bolszewickiego. Odbudowano około 700 budynków szkół powszechnych, drugie tyle nie doczekało się odbudowania. Mimo tych trudnych warunków materjalnych uruchomiono **niemal wszystkie szkoły dawniejsze, przybyły też nowe, świeżo zorganizowane w miejscowościach, które dawniej szkoły nie posiadały.**

W okręgu szk. lwowskim, zostającym pod zarządem Kuratorjum tutejszego, jest obecnie przeszło **4700 szkół powszechnych** publicznych, **56 gimnazjów państwowych, 53 gimnazjów prywatnych, 20 państwowych seminarjów nauczycielskich i 25 seminarjów prywatnych, oraz 19 państwowych szkół zawodowych** (handlowych, technicznych i rzemieślniczych), nie licząc wieczornych szkół „uzupełniających" dla młodzieży rękodzielniczej.

Frekwencja w szkołach.

W szkołach powszechnych w całym okręgu pobiera naukę około 750.000 dziatwy. Lata obecne są jeszcze nienormalne pod względem frekwencji — do szkół powsz. przychodzą **przerzedzone bardzo roczniki dziatwy, urodzonej w latach wojennych** (wielka śmiertelność dzieci, mały przyrost ludności z powodu małej liczby urodzeń), ubytek jest znaczny w porównaniu z latami przedwojennemi.

W gimnazjach wszystkich jest 40.000 młodzieży, w seminarjach nauczycielskich przeszło 7000 w całym okręgu.

— **Czy jest dostateczna ilość sił nauczycielskich?**

Seminarja naucz. w okręgu dostarczają rocznie z górą 1000 kandydatów(ek) nauczycielskich, w ogromnej przeważającej większości **kobiet. Feminizacja zawodu naucz. wzrasta szybko.** W ostatnim roku dopiero zwiększa się nieco frekwencja w seminarjach **męskich.**

Za mały jest rozwój (i niedostateczna frekwencja) w szkołach zawodowych.

Niedoceniane jest znaczenie szkoln. zawodowego.

Ilustracją niech będzie porównanie cyfrowe: do gimnazjów państw. i prywatnych uczęszcza w całym okręgu przeszło **40 000 młodzieży**, do szkół zawodowych niespełna **3000!**

— Czy jest dostateczna ilość sił nauczycielskich w okręgu?

— Armja nauczycielska jest wcale liczna: blisko 18.000 osób w szkołach wszelkich typów, publicznych i prywatnych.

Małopolska była tym rezerwoarem, który zasilił całą Rzplitą w kadry nauczycielskie. Gdyby nie nauczycielstwo z tutejszej dzielnicy, nie możnaby było myśleć o stworzeniu szkolnictwa polskiego na Pomorzu, w Poznańskiem lub na kresach. Ale też wyczerpał się ten zasób pracowników. Dziś już powoli napływać zaczyna nowy narybek z uniwersytetów.

Niezmiernie ciężką bolączką, wszędzie odczuwaną, jest brak pomieszkań.

W szkolnictwie powszechnem można powiedzieć, że jest brak sił nauczycielskich **względny**. Do miast i miasteczek garnie się zbyt wielka ilość kandydatów, na gorsze posady wiejskie trudno znaleść chętnych. I tutaj wielką rolę odgrywają stosunki materjalne (brak mieszkań po wsiach, gdzie izby szkolne wynajmowane są po chatach chłopskich).

Nominacje czterech ministrów.

Warszawa. (Tel. wł.) (m.) Prezydent Rzeczypospolitej podpisał dziś nominacje p. **Nosowicza** na ministra kolei i p. **Smulskiego** na ministra pracy. Także nominacja p. **Kucharskiego** na ministra skarbu i p. **Szydłowskiego** na ministra przemysłu i handlu została już podpisana.

Nowy minister kolei.

Inż. Andrzej Nosowicz.

Inżyn. Andrzej Nosowicz, urodzony 18. listopada 1867 w Stryju, ukończył tam szkołę ludową i realną. W r. 1885 rozpoczął studja w szkole Politechnicznej we Lwowie i ukończył je w r. 1890 na wydziale inżynierji. 1. lutego 1892 wstąpił on do służby kolejowej do biura wykupna gruntów, następnie pracował w dyrekcji kolei państwowej we Lwowie.

Od r. 1893 pełnił służbę w kierownictwie budowy kolei wschodnio-galic. pod ówczesnym kierownikiem inż. Pisarskim, a potem w kierownictwie budowy niż. Stanisława Kosińskiego. W r. 1897 pracuje przez szereg lat przy trasie kolei Sambor-węgierska granica trasując linję naprzód przez Lutowiska na Wołosaty, a potem przez Turkę do Sianek. Wykonuje tam szczegółowy projekt odcinka budowy w Rozłoczu i mosty, pokonuje z łatwością wszelkie trudności techniczne. Po obrachunku tej budowy przechodzi do budowy linji Lwów-Podhajce i tutaj jest kierownikiem jednej z najcięższych partji z Podzamcza do Łyczakowa. Po skończonej budowie tej linji przeniesiony do dyrekcji kolei północnej celem samoistnego przeprowadzenia wielkich robót inwestycyjnych przy rozbudowie dworca kolejowego w Krakowie. Stamtąd powołany do dyrekcji lwowskiej zostaje w r. 1916 naczelnikiem Wydziału drogowego, skąd po kilku latach w r. 1919 zostaje zamianowany wiceprezesem dyrekcji kolei państ. we Lwowie.

Inżyn. Nosowicz cieszy się przez cały czas swej służby **opinją** [illegible] **kle pracowitego i sumiennego urzędnika**, dla którego wszelkie trudy zawodu były niczem wobec obowiązków służbowych. Wśród najcięższych warunków egzystencji, śpiąc na podłodze i miesiącami bez obiadu, trasował w dzikim terenie karpackim linie kolejowe. — **Niesłychanie czysty charakter, prostolinijny, pełen energji, nie zaangażowany politycznie, mający tylko dobro instytucji i państwa na oku, doskonale orjentujący się i bystry umysł,** oraz uznana fachowość daje znakomitą gwarancję, że **wybór jego na ministra jest wprost nadzwyczaj trafny.** — Dał tego zresztą dowody, umiejąc ująć ster rządów kolejowych w dyrekcji **katowickiej**, w której wszelkiego rodzaju zawikłane stosunki zawodowe, społeczne i narodowe nastręczały niezwykłe trudności, które p. Nosowicz **zdołał natychmiast rozpoznać i pokonać.**

Znamiennym jest fakt, że w czasie pobytu p. prezydenta Rzeczypospolitej Wojciechowskiego na Górn. Śląsku **najżywsze uznanie dla jego zasług w kolejnictwie padło z ust najstarszego reprezentanta niemieckich koncernów węglowych (Niemca), który stwierdził publicznie w przemowie, że koleje górnośląskie obecnie pod wpływem prezesa inż. Nosowicza funkcjonują daleko sprawniej, niż koleje pod zarządem niemieckim.**

Senzacyjne rewelacje z „Czerwonego archiwum".

Tajny pakt anglo-francuski z r. 1912.

(ea.) Rząd sowiecki publikuje od pewnego czasu w regularnie ukazujących się zeszytach pod nazwą: „Czerwone Archiwum", autentyczne dokumenty z tajemnego carskiego archiwum ministerstwa spraw zagranicznych.

Pomiędzy ostatniemi publikacjami znajduje się dokument pisany ołówkiem przez rosyjskiego min. spraw zagr. Sazonowa. Jestto sprawozdanie z wizyty ministra Sazonowa w Balmoral (Anglja) w wrześniu 1912 roku.

W czasie swego pobytu w Anglji Sazonow konferował z królem Jerzym, sir Edwardem Grey, lordem Crewe i szeregiem wybitnych mężów stanu W. Brytanji.

Sazonow pisze w swem sprawozdaniu:

„Korzystając z nadarzającej się okazji, uważałem za stosowne w rozmowie w sir Edwardem Grey zapytać się, czego możemy się spodziewać po W. Brytanji w razie wojny z Niemcami. Waszej Cesarskiej Mości jest wiadomem, iż Poincare w czasie swej wizyty w Petersburgu ubiegłego lata wyraził życzenie poinformowania go, jak dalece liczyć możemy na pomoc brytyjskiej floty na wypadek wojny z Niemcami. Gdym zaznajomił sir Edwarda Grey'a z treścią naszego układu z Francją i wyjaśniłem mu w najdrobniejszych szczegółach, że w ten sposób flota francuska zobowiązana jest bronić naszych interesów na południowym terenie wojennym aby niedopuścić floty austrjackiej do Morza Czarnego, zapytałem sekretarza stanu sir Grey'a, czy i W. Brytanja gotowąby była oddać nam podobne usługi na północy, aby odciągnąć w ten sposób wojska niemieckie od naszych wybrzeży baltyckich. Wcale się nie ociągając, sir Edward Grey oświadczył, iż Wielka Brytanja, w razie, gdy zajdzie tego rodzaju potrzeba postara się pierwsza wydać bitwę flocie niemieckiej.

Z drugiej strony mogłyby Niemcy po wjeździe floty angielskiej na Morze Bałtyckie zamknąć przejazd przez Bałtyk, a wtedy flota brytyjska znalazłaby się w pułapce. Z tego powodu będzie Anglja prawdopodobnie zmuszoną wykonywać swe operacje na Morzu Północnem.

Przy tej sposobności potwierdził sir Edward Grey z własnej inicjatywy to, co słyszałem już z ust Poincarego, iż między Francją a W. Brytanją zawarty został pakt iż w razie wojny z Niemcami Anglja zobowiązuje się przyjść Francji z pomocą nietylko na morzu, lecz również i na kontynencie przez dostarczenie rezerw wojskowych."

Sazonow donosi w końcu swego sprawozdania o nadeszłej w czasie jego pobytu w Balmoral śmierci posła niemieckiego w Anglji v. Marschalla, po którym spodziewano się, iż doprowadzi do zbliżenia się z Anglją. Zmarły poseł bawił jednak zbyt długo na Wschodzie, aby w czasie krótkiego urzędowania mógł wywrzeć większy wpływ w Londynie. Jego głównym błędem było, iż wogóle uważał za możliwe znaleźć jakąś bazis między Anglją a Niemcami, mogącą doprowadzić do zbliżenia obu państw.

Wyciąg powyższego dokumentu opublikował wczoraj „Morning Post", co wywołało ostrą burzę w Anglji. „Manchester Guardian" krytykuje powyższe sprawozdanie, wskazując na to, że sir Edward Grey zapewniał zawsze, że Anglja nigdy nie zobowiązywała się udzielić pomocy wojskowej. Pismo domaga się, aby rząd angielski zajął stanowisko wobec obrażającego i w błąd wprowadzającego dokumentu. Najbliższa przyszłość okaże, czy życzenie to zostanie spełnione.

Apollo skarży miasto Stanisławów

o zwrot ławki z parku miejskiego.

(Od korespondenta „Gazety Porannej").

Stanisławów, 1. września.

Jeszcze podczas inwazji rosyjskiej w Stanisławowie, kochający się w cudzej własności obywatele rozkradali z Parku Miejskiego im. Sienkiewicza ławki żelazne, przenosząc je do swych domów. Jedną z tych poznał ogrodnik miejski Jan Hypta w domu przy ul. Issakowicza 6, domagając się jej zwrotu.

Gdy p. Jakób Apollo, obecny właściciel, który dom wraz z ławką nabył jeszcze w 1920 r. wzbraniał się oddania tejże, zagrożono mu interwencją policji, wobec czego przedmiot nie przez siebie skradziony musiał zwrócić. Jednakowoż p. Apollo postanowił sromotnie zemścić się na magistracie i wniósł skargę o naruszenie w posiadaniu Zarząd miasta zaś jest dziś na najlepszej drodze do przegrania procesu.

Z ziemi stanisławowskiej.

(Od korespondenta „Gazety Porannej".)

Osobiste. Kierownik Tymcz. Zarządu Miasta Stanisławowa p. Stanisław Theodorowicz wrócił z urlopu wypoczynkowego i objął urzędowanie.

Powrót z willegiatury. W Stanisławowie daje się znacznie odczuć przypływ ludności powracającej z willegiatury. Na każdym kroku spotyka się opalone i uśmiechnięte twarze które świadczą że czas wakacyjny został dobrze wyzyskany i powróciły siły do dalszej pracy.

Dwa pożary. W ostatnich dniach sierpnia nawiedziły sąsiadujące ze Stanisławowem gminy dwa pożary. Pierwszy w Knihininie Mieście w domu przy ul. Królewskiej 4, drugi zaś w Knihininie Kolonji przy ul. Zosinej Woli zniszczył zupełnie magazyn ze sianem. W obu wypadkach a w pierwszym wyłącznie tylko, interwenjowała miejska straż pożarna ze Stanisławowa, przyczem częściowo zostały uszkodzone rekwizyta tejże.

Jak udziela się pożyczek? Jeszcze w kwietniu b. r. pisaliśmy, że zarz. m. Stanisławowa otrzymał 40-miljonową pożyczkę dla przerobienia Zakładu dla Starców i Kalek na dom mieszkalny dla urzędników. Pożyczka przyznana była 19. marca b. r. jednakowoż gmina otrzymała od Państwowego Banku odbudowy dopiero 30. sierpnia b. r. pierwszą ratę w wysokości około 18 miljonów, nominalnie zaś 20 miljonów. Dodać należy, że Bank potrącił 2 miljony na koszta administracyjne, 26 tysięcy jako prowizję(?) i porto bankowe, zaś 3600 mkp. na stempel przy pobraniu sumy. Pozwalamy sobie zapytać kompetentnych, co dziś gmina może zakupić za te pieniądze i jaką wartość przedstawiały one w marcu b. r.?

Zniesienie Sądu Pow. w Wojniłowie. Pan Minister sprawiedliwości zarządził z mocą obowiązującą od dnia 1. października b. r zniesienie Sądu Powiatowego w Wojniłowie i włączenie jego dotychczasowego obszaru do właściwości terytorjalnej Sądu powiatowego w Kałuszu Aż do oznaczonej powyżej daty Sąd wojniłowski w całości pełni swe agendy jak dotychczas.

LEON ŻYPOWSKI.

Pieśń o naszym Grodzie.

IX.

CMENTARZ STRYJSKI.

Chodź! Do Stryjskiej chodź ulicy!
— — — — — — —
Już wypływa „Srebrnolicy"...
A prócz tego strasznie marnie
Kopcą miejskie dwie latarnie...
Chodź!! Lecz niech cię to nie zraża
Idziesz ze mną... do cmentarza!...
Sam żądałeś... Nie pamiętasz?
Ujrzeć stary, stryjski cmentarz!

Ty się boisz? Porzuć trwogę!
Co masz ujrzeć — to ci mogę
Opowiedzieć — bracie miły —
Nie koniecznie u mogiły!
Możem stanąć przy parkanie...
A gdy kura zabrzmi pianie.
Cuda — bracie — zaświatowe,
„Duchy", „cienie" zagrobowe
Wnet obaczysz! Hamuj nerwy!
„Duchy" bowiem te bez przerwy
To wzdychają, płaczą, jęczą.
(Widać w czyśćcu tak się męczą!!).
To za chwilę, z twarzą bladą,
Do mogiły groby znów się kładą!

O! O! Popatrz-no w tę stronę...
Widzisz... „widmo" zakwefione.
Drugie... obok — jak co chwila
Ku pierwszemu się nachyla...
Jak znów pierwsze lekko wzdycha —
Drugie coś mu szepce zcicha...
Porzuć trwogę! Radzęć szczerze.
Gdyż, nie miną dwa pacierze —
„Widma" spłyną w nocną ciemnię!
Pocóż trwożyć się daremnie?...
O! Patrz! Nowe ujrzysz czary!
Widzisz cienie drugiej pary??
Idą cicho w noc srebrzystą...
Księżyc świeci nad ich głową
I osrebrza mgliste „cienie"...
Wtem... przez jedno okamgnienie
Słychać... całus... i westchnienie!...
I jak „cienie" pierwszej pary,
Pod brzóz kryją się konary!...

I tak bracie codzień prawie
W trwożnej stoję tu obawie...
Widzę wszystko... Wszystko słyszę.
Ge zagrobną mąci ciszę...
Słyszę nawet... jak te brzozy
Szumią cichym szeptem zgrozy!!!

W obserwacji naszej pilny.
Gdy widziałeś ruch... „mogiły",
Gdy wytrwałeś tę noc ze mną —
Próba była nie daremną!...
Gdyż poznałeś i tajniki
I cmentarne zagadniki...
Lecz, gdy księżyc nieco zblednie,
Pójdź znów ze mną... Pójdźmy we dnie.
A obaczysz, że te „duchy" —
(Takie chodzą o nich słuchy!)
Zostawiają liczne ślady
Swej cmentarnej promenady,
Które groźnem są „memento".
A więc: wstążkę, chustkę zmiętą,
Rękawiczkę (damską, małą!).
Raz mi pysznie się udało!!
(Na to — bracie — daję słowo!)
Żem... sznurówkę znalazł nową!!
Widać przeto, że te „dusze"
Umilają swe katusze
W zagrobowym swoim świecie
Tak... jak u nas, choć... w sekrecie!

X.

SZKOŁA SIENKIEWICZA.

Lećmy bracie chyżym lotem
Tam, gdzie w słonka blasku złotym
Lśnią dostojne szkoły mury.
Co w jesienny dzień, ponury,
Twierdza stały się dla Grodu,
Drogowskazem dla narodu!
Widzisz? Szkoła Sienkiewicza!
Przepiękne źródło Znicza.
Zkąd wykwitły te płomienie.
Co nam dały... Wyzwolenie!!...

Nie-Wincenty i Nie-Pol.

Z wielkomiejskiego bagna.

„NASI" KRYMINALIŚCI ZDOBIĄ AKTA SĄDOWE OBCYCH STOLIC.

(f.) Berlin, jako wielkie miasto, ma swoje ciemne strony w postaci niezwykle rozwielmożnionego elementu zbrodniczego. W szeregu afer kryminalnych coraz częściej riestety pojawiają się nazwiska polskie:

Pod zarzutem zamordowania staruszki przekupki Jadwigi Bock (z domu Pilińskiej) aresztowano młodego ucznia Hermana Nadeckiego, jego brata oraz kochankę obudwu, Franciszkę Chmielowską. Jak wskazują poszlaki, obaj bracia przy pomocy Chmielowskiej udusili staruszkę, u której mieszkali jako podnajemcy.

Ponura ta sprawa, jeszcze nie zakończona przyznaniem się przestępców do winy, jest jedną z wielu, w których nazwiska polskie odgrywają główną rolę.

Telegramy.

I. POLSKI LOT BEZSILNIKOWY.

Nowy Targ. (PAT.) Wczoraj nastąpiło otwarcie pierwszego polskiego konkursu lotów bezsilnikowych. 7 samolotów stanęło na linji startu, gotowych do wzlotu. Z powodu jednak zbyt słabego wiatru, lot konkursowy nie odbył się. Dokonane jednak zostały próby wzlotów.

Student Bartel na samolocie sekcji lotniczej studentów Politechniki warszawskiej, przy bardzo słabym wietrze, wzlatał 7 razy i utrzymywał się w powietrzu 381 sekund. Najdłuższy lot bez lądowania trwał 96 sek. Nie obeszło się bez małych wypadków. Oto kap. Wieden rozbił swój samolot i z powodu uszkodzeń cielesnych wycofał się z konkursu. Por. Kutkowski rozbił w czasie próby jeden z samolotów.

ZYSKI Z LOTERJI — NA CELE DOBROCZYNNE.

Warszawa. Tel. wł. (J.) Z dyrekcji loterji państwowej prowadzone są debaty nad podziałem zysków loteryjnych. Około 100 milionów marek z tego źródła ma być podzielonych między 50 instytucji społecznych w Warszawie i na prowincji.

POBOŻNE ŻYCZENIA POBRATYMCÓW.

Warszawa. (Tel. wł.) (J.) Z Pragi nadchodzi wiadomość, że „Narodni Listy" w numerze dzisiejszym zamieszczają tłustym drukiem szereg doniesień z Warszawy, jakoby w Małopolsce Wsch. zanosiło się znowu na wybuch rewolucji ukraińskiej.

ALBAŃCZYCY WYRAŻAJĄ SWE OBURZENIE.

Rzym. (PAT.) Poselstwo albańskie w Rzymie podaje, że wiadomość o zamordowaniu delegacji włoskiej wywołała w całej Albanji wstrząsające wrażenie. Albanja widzi w ofiarach zbrodni męczenników za sprawę narodową. Zbrodnia ta nie mogła być spełniona przez Albańczyków.

Giełda.

Z DNIA 1. WRZEŚNIA.

W MYŚL UCHWAŁY ZGROM. GIEŁDOWEGO PRZEZ SEZON LETNI ZEBRANIA GIEŁDOWE W SOBOTĘ NIE BĘDĄ SIĘ ODBYWAĆ.

GIEŁDA ZURYCHSKA.

Zurych. (PAT.) Notowania wstępne z dnia 1. września b. r. Berlin 0.00055, Holandja 218, Nowy Jork 554, Londyn 25.19, Paryż 31.10, Medjolan 23.40, Praga 16.30, Budapeszt 0.03, Bukareszt 2.59, Belgrad 6.00, Sofja 5.10, Warszawa 0.0023, Wiedeń 0.0078.

GIEŁDA WARSZAWSKA.

Warszawa. (PAT.) Notowania końcowe z dnia 1 września br.: dolary 249, kupno 251.500, sprzedaż 246.500.

Czeki: Belgja 11.650, kupno 11.750, sprzedaż 11.550. Berlin 0.0225, kupno 0.0225, Gdańsk 0.0225, kupno 0.0225. Holandja 98, kupno 100. Londyn 1.134, kupno 1.144, sprzedaż 1.124. Nowy Jork 249, kupno 251.500, sprzedaż 246.500. Paryż 14.200, kupno 14.350, sprzedaż 14.020. Szwajcarja 44.980, kupno 45.430, sprzedaż 44.530. Wiedeń 3.50, kupno 3.51, sprzedaż 5.48. Włochy 10.750. Praga 7.340.

GIEŁDA WARSZAWSKA.

Warszawa. (Tel. wł.) (m). Na dzisiejszej giełdzie warszawskiej na rynku dewizowym bez zmian, akcje lekko zwyżkowe.

GIEŁDA NIEOFICJALNA.

Wczoraj przez cały dzień tendencja zniżkowa. Obrót nieznaczny i tylko małe transakcje w dolarach.

Dolary ameryk. 258000 do 261000, dolary kanad. 226000 do 228000, drobne o 2 do 3000 niżej.

Apel do funkcjonarjuszy państwowych.

Międzyzwiązkowy Komitet Pracowników Państw. Wojew. lwowskiego niepoślednią odegrał rolę w pracach, zmierzających do zrealizowania postulatów p. p. przy ustawie uposażeniowej i emerytalnej. Z postulatów tych niektóre tylko znalazły uwzględnienie. **Sprawa nie jest jednak przesądzona. Oba wspomniane projekty ustaw wejdą na wrześniowem posiedzeniu ponownie pod obrady Sejmu.** Musimy podwoić i potroić nasze wysiłki w obronie **naszego i rodzin naszych bytu i uświadomić społeczeństwo, oraz wykazać członkom ciał ustawodawczych bezwzględną konieczność zmian na naszą korzyść!**

Czas nagli! Musimy działać szybko i sprawnie! Brak środków materjalnych nie może uniemożliwić akcji! Stosownie do uchwały **wzywamy ogół p. p. do złożenia w dniach ośmiu do rąk skarbnika Komitetu, p. dra Włodzimierza Markowskiego we Lwowie ul. Głęboka l. 12, podatku w wysokości dwóch marek od każdego tysiąca poborów wrześniowych.**

Energiczniejszych PT. Kolegów przy poszczególnych władzach i urzędach prosimy usilnie, by zechcieli zająć się zbiórką tego podatku w danym urzędzie, zebraną zaś gotówkę z listami wkładek odesłać pod wskazanym adresem. Uczyńmy to tylko dla siebie!

W sprawie dalszej akcji odbędzie się **8. września br. o godz. 10 rano, w sali Towarzystwa Pedag., przy ul. Zimorowicza l. 17 ogólny wiec pracowników państwowych. Prezydjum M. K. P. P.**

Komuniści spadli z powietrza w Gdyni.

DOBRANA KOMPANJA: DWAJ NIEMCY, JEDEN ROSJANIN.

Gdańsk. (PAT.) „Gazeta Gdańska" donosi: W tych dniach wylądował w Gdyni z powodu defektu w motorze **nieznany samolot.** Policja w Gdyni zażądała od podróżników jadących w tym aeroplanie dokumentów osobistych. Okazało się, że jeden podróżny i pilot mieli dokumenty **niemieckie**, trzeci podróżny był **Rosjaninem.** Przy bliższem badaniu okazało się, że ten ostatni jest **poszukiwany przez władze polskie za agitację komunistyczną.** wobec czego **odesłano go do Warszawy.**

Ze spraw słowackich.

WYJAZD KS. JEHLICZKI DO AMERYKI.

Prezes Słowackiej Rady Narodowej, profesor uniwersytetu warszawskiego ks. dr. Franciszek Jehliczka, wyjechał na kilka miesięcy do Ameryki celem odwiedzenia tamtejszej licznej emigracji słowackiej. Zastępuje go wiceprez. Słow. Rady Narodowej p. Franciszek Unger, redaktor „Słovaka". Wydziałem prasowym polsko-słowackim kieruje p. Tęcza, sekretarz stanu Słowackiego Rządu Narodowego.

BOJKOT CZECHÓW NA SŁOWACZYŹNIE.

Podczas uroczystości dorocznych w św. Marcinie Turczańskim na Słowaczyźnie zjawiło się kilku dygnitarzy czeskich. **Na skutek tego przywódca słowackiego stronnictwa ludowego ks. Andrzej Hlinka wraz ze swymi zwolennikami demonstracyjnie opuścił zebranie.**

TELEGRAMY.

—o—

UREGULOWANIE OPIEKI NAD INWALIDAMI.

Warszawa. (AW.) Min. pracy i opieki społecznej, wojskowości i skarbu **wydały szereg rozporządzeń normujących opiekę państwową nad inwalidami i sierotami wojennymi po poległych lub zmarłych w czasie wojny.**

NIE WSTĄPILI DO „PIASTA".

Warszawa. (Tel. wł.) (J.) „Kurjer Polski" donosi, jakoby wiadomość o wstąpieniu do stronnictwa „Piasta" pp. min Darowskiego i wicem. Strassburgera była nieprawdziwa. Dyrektor departamentu Min. przemysłu i handlu Hen. Tennenbaum stwierdza w pismach porannych, że doniesienie o jego wstąpieniu do stronnictwa „Piasta" jest nieprawdziwe.

NIE UFAJĄ HISZPAŃSKIEJ POTĘDZE.

Rzym. (PAT.) „Giornale d'Italia" donosi, iż **Rada ministrów postanowiła wysłać do Tangeru 12-tu karabinierów celem zabezpieczenia miejscowego poselstwa włoskiego oraz kolonji włoskiej.**

STRZELALI DO TRUPÓW.

Rzym. (PAT.) Wedle ostatnich wiadomości jakie nadeszły tu z St. Quaranto o szczegółach zbrodni popełnionych na członkach misji **zabójcy strzelali do trupów zniekształcając je ciężko.**

STRAJK HANDLARZY GDAŃSKICH.

Gdańsk. (PAT.) W dniu wczorajszym **rozpoczął się strajk handlarzy kartoflami, owocami i jarzynami.** Strajkujący handlarze żądają zupełnego zniesienia **sądów targowych.** Obecnie **toczą się rokowania między strajkującymi a senatem.**

—o—

STRAJK W KRÓLEWCU.

Królewiec. (PAT.) Strajk w porcie królewieckim trwa w dalszym ciągu i przybiera coraz szersze rozmiary. W porcie przychodzi ciągle do starć pomiędzy pracodawcami i strajkującymi.

Kronika.

Lwów, 1 września.

Funkcje Marszałka Sejmu obejmuje w zastępstwie na czas wyjazdu p. Rataja do Krynicy, Wicemarszałek Moraczewski, który dzisiaj lub jutro wraca **ze Stryja do Warszawy.**

Kioski i budki, sprzedające wyłącznie wodę sodową, wody mineralne, lub napoje chłodzące, a nie sprzedające innych towarów, mogą być w myśl najnowszego rozporządzenia otwarte w tych samych godzinach, co jadłodajnie.

Mianowania i przeniesienia w kolejnictwie. Minister kolei żelaznych zamianował inż. Rednera Jakóba starszego komisarza maszynowego wydziału mechanicznego dyrekcji stanisławowskiej radcą P. K. P. i kierownikiem działu warsztatowego w tym wydziale. Fiedler Henryk kandydat na urzędnika w dyrekcji stanisławowskiej zamianowany został asystentem kolei państwowych, a Łopuszański Tadeusz asystent przeniesiony z dyrekcji stanisławowskiej do Urzędu ruchu w Czortkowie.

Egzamina na czeladników blacharzy, mosiężników, bronzowników, optyków, mechaników, prec. złotników i rytowników odbędą się z końcem września. Podania należy wnieść do odnośnego Stowarzyszenia, a najpóźniej do 7. września br. do Sekretarjatu Izby Rękodzielniczej.

Ogólny Zjazd w sprawie ustawy przemysłowej i organizacji związków w Małopolsce, odbędzie się w sobotę i w niedzielę w dniach 8. i 9. bm. we Lwowie, o godz. 10 rano w sali Izby Rękodzielniczej przy pl. Strzeleckim. Dnia 8. bm. uczestnicy zgromadzą się o godz. 9 rano w kościele Archikatedralnym na nabożeństwo, poczem gremialnie udadzą się na Zjazd. Na dworcach lwowskich goście gromadzą się koło tablicy orjentacyjnej z napisem „Zjazd Przemysłowców budowlanych" we Lwowie, gdzie otrzymują informacje. Dla uczestników przygotowane są kwatery, a zatem uprasza się o uwiadomienie pod adresem Izby Rękodzielniczej. Wskazanem jest, by każdy (delegat) uczestnik Zjazdu miał stwierdzoną ewidencyjną legitymację danego cechu (stowarzyszenia).

(d). **Czyje węże gumowe?** Wczoraj policja przeprowadziła rewizję w mieszkaniu zarobnika Tomasza Wittyka. W czasie tejże zakwestjonowano u niego kilkumetrowe węże gumowe, spiralne, ssące, używane przy budowniczych. Węże te prawdopodobnie pochodzą z jakiejś kradzieży, przeto ewentualnie poszkodowany przedsiębiorca może zgłosić się do urzędu śledczego przy ul. Kazimierzowskiej.

(d). **Lwowska służąca.** U Róży Szalitowej, zamieszkałej przy pl. Gołuchowskich l. 1, zajętą była służąca Karolina Bartmańska. Gdy wczoraj odchodziła ze służby, zabrała sobie „na pamiątkę" różnego rodzaju drobiazgi, wartości 4 miljonów. Jednak wskutek doniesienia do policji przytrzymano Bartmańską na dworcu kolejowym w chwili wyjazdu ze Lwowa. W czasie rewizji jej pakunków, Bartmańska zdołała zbiedz w niewiadomym kierunku.

(d). **Aresztowanie zabójcy.** Niedawno temu w Dublanach koło Lwowa zamordowano tamtejszego gospodarza Michała Burego. W toku dochodzeń wyszło na jaw, że morderstwa tego dopuścił się Józef Reden z Dublan, którego policja wczoraj aresztowała.

(d). **Zguba.** Marja Ciurówna, zamieszkała przy ul. Lwowskich Dzieci 27, przechodząc wczoraj ulicą Legionów, zgubiła damski zegarek metalowy.

(d). **Przytrzymanie poszukiwanego elektromechanika.** Po dłuższych poszukiwaniach policja zdołała wczoraj przytrzymać poszukiwanego przez władze Stefana Wołoszyna, z zawodu elektromechanika. Niedawno temu opuścił on zakład karny, w którym odbył trzyletnią karę więzienia.

Komunista w potrzasku. (m). Na dworcu warszawskim aresztowano niejakiego Malinowskiego, przy którym **znaleziono paczkę odezw komunistycznej partji polskiej pod tytułem „Do ludności pracującej Polski".**

Studenci francuscy w Warszawie. W poniedziałek, dnia 3. bm. o godz. 8.50 przybywa z Poznania do Warszawy wycieczka prof. i studentów francuskich zakładów naukowych, bawiąca w Polsce od dni kilku. Wycieczka została zorganizowana przez towarzystwo „Amis de la Pologne".

Kronika sportowa.

RUMUNJA—POLSKA.

Dziś rano o godz. 7 przybyła z Czechosłowacji reprezentacja footballowa z Rumunji, złożona z 21 osób, z prezesem Rumuńskiego Związku Piłki Nożnej p. Mario Gebauerem na czele. W wycieczce wzięło udział dwu dziennikarzy, red. „Sportelet" (Życie sportowe) dr. Aleksander Steiner i dyr. Agencji telegr. „Reder" i red. „Sporthirek" (Wiadomości Sportowe) dr. Wilhelm Eros. Przykro nam bardzo, że musimy napiętnować Lwowski Związek Okręgowy Piłki Nożnej. **Na dworcu kolejowym nie jawił się ani jeden reprezentant Związku.** Nie odbyło się zupełnie powitanie gości. Gdyby nie przypadkowa obecność kilku sportowców, którzy telefonicznie zawiadomili p. T. Kuchara o przyjeździe gości, Rumuni byliby siedzieli na dworcu, niewiadomo do której godziny. Fakt powyższy nie można nazwać inaczej jak skandalem.

Reprezentacja rumuńska wystąpi w następującym składzie: **Ritter, Bartha—dr. Hirsch, Leitner—Tóth Bedö—Jakobi, Tänzer—Ströck II —Guga—Matek—Szilagyi. Rezerwowi: Strök I. Kozovich, Bonciocat, Wszyscy gracze są z Siedmiogrodu.**

Sędzia p. Koppehell z Berlina przybył wczoraj wieczorem i zamieszkał w hotelu „Imperial". Rumuni mieszkają w hotelu „Krakowskim".

Posady i praca

POWSZECHNY BANK KREDYTOWY S. A. we Lwowie poszukuje rutynowanego buchaltera bilansisty dla przedsiębiorstw przemysłowych, należących do jego koncernu, na korzystnych warunkach. Oferty z przedstawieniem kwalifikacji fachowych, biegu pracy zawodowej oraz odpisami dokumentów należy składać w sekretarjacie Banku we Lwowie, ul. Jagiellońska 5—7.

RZADCA. ekonom. młody, energiczny, kilkuletnia praktyka ze szkołą rolniczą, poszukuje posady na ordynarją od zaraz. Łaskawe zgłoszenia skierować: W. Młodzik, Stanisławów, ul. Piotra Skargi 48. 304-5

STENOTYPISTKE niemiecka, piszącą bardzo biegle na maszynie tylko pierwszorzędną siłę przyjmę za odpowiedniem honorarjum, na żądanie ewentualnie osobny pokój z centralnem ogrzewaniem do dyspozycji. Zgłoszenia o godz. 3. Beck, Słowackiego 2. 5382-2

DWIE PANNY. znające się na szyciu objęłyby natychmiast posadę na wyjazd do dworu. Zgłoszenia listowne: ul. Królowej Jadwigi 34 — pod K. M i M. D. 5387-2

KANDYDAT notarjat. rutynowany poszukuje posady. Adresować: Biuro dzienników Buchstaba, Lwów, pod „Kandydat". 5187-6

OGRODNIK. żonaty, bezdzietny, z wyższych ogrodów zagranicznych, z dobremi świadectwami poszukuje odpowiedniej posady zaraz. Zgłoszenia: ul. Leona Sapiehy. Zakład św. Teresy. Mielnik, ogrodnik. 5338-3

INTELIGENTNA, samodzielna siła obznajomiona z każdym działem administracji gazet i biur ogłoszeń — stenotypistka polsko-niemiecka, biegła w rachunkach, zmieni posadę. Zgłoszenia pod „Zdolna" do Administracyi. 5352

DOŚWIADCZONEGO PODRÓŻUJĄCEGO z branży likieru poszukuje poważna fabryka likierów. Listy pod „Likier" Biuro dzienników Buchstaba, ul. Legionów 21. 5357-2

OSOBA. którąby się podjęła wyrobienia posady za wysokiem wynagrodzeniem w przedsiębiorstwie naftowem, techniczno-handlowem, ewentualnie przy województwie zechce podać swój adres pod „Inżynier" do Administracji za okazaniem kwitu inseratowego. 5376-2

Mieszkania, lokale, sklepy

DAM elegancki pokój w śródmieściu i dostatni wikt panience z zamożnego domu (żydówce) tylko za prowianty. „Fortepian Petrof" do biura Sokołowskiego. Jagiellońska. 5389

ZAMIENIE pomieszkanie z komfortem w Tarnopolu, 3 pokoje, przedpokój i kuchnię za pomieszkanie we Lwowie z 2 pokoi i kuchnia. Wiadomość: Leiner. Lwów. Bernsteina 8. 5356

WYNAJME nowa 3-piętrowa z komfortem urządzoną kamienicę o 31 wolnych pokojach, sklepach, suterynach, na biura lub cele handlowe przy głównej ulicy we Lwowie, na 1—2 lub więcej lat. Listy pod „Kamienica" do biura ogłoszeń Sokołowskiego. Lwów, Jagiellońska 7. 5381-2

POKÓJ komfortowy na Targi wynajmę. Zgłoszenia: „Obcokrajowcowi" Administracja. 5389-2

3 POKOJE. niża z komfortem, obok Techniki, zamienię za takowe lub większe w śródmieściu. Zgłoszenia pod A. B. 25 do Administr. 5211-2

POSZUKUJE pokoju kawalerskiego z osobnem wejściem. Czynsz obojętny. Zgłoszenia do Adm. pod J. L. 245

MŁODY. majętny kawaler poszukuje od 1. września pokoju z utrzymaniem. Łaskawe zgłoszenia przyjmuje w sobotę i niedzielę między godz. 4 a 5, Hotel Saski II p., Nr. drzwi 2. 5363-2

Małżeństwa

DAM DOBROBYT i prawdziwą miłość pannie pięknej młodej, dobrego charakteru, która odda mi swą rękę. Posiadam duży majątek, studja, stanowisko. Odpowiedź z podaniem adresu i fotografji, którą natychmiast zwrócę, Administracja „Gazety Porannej" „Życie". 5384-3

Zgubiono, znaleziono

ZNALAZŁEM większą kwotę, która, po odpowiedniem wylegitymowaniu się, jest do odebrania. Inż. Oskar Blech, Jakóba Strzemię 3. 5355

Kupno, sprzedaż, zamiana

PARCELA około 2 morgowa obok toru kolejowego w pobliżu rogatek jest natychmiast poszukiwana, ewentualne pośrednictwo wynagrodzę: Zgłoszenie do biura dzienników Sokołowskiego, Jagiellońska 7 pod „Natychmiast". 5370 2

KASY bankowe duże do sprzedania. Wiadomość Pops, gmach Skarbka, podwórze. 5297-3

APTEKA w Bolechowie poszukuje laboranta dobrze poleconego, stanu wolnego, zaraz. 349

KAMIENICE, całe piętro wolne, brama wjazdowa, szopy, sad, sprzeda Agencja, Lwów, Chorążczyzna 27. 5339-3

MŁOCARNIA parowa natychmiast do sprzedania. Oglądać: ul. Kordeckiego l. 15. 5372-10

WILLA 9 pokoji 2 kuchnie, 2 łazienki, 2 werandy, pokój służbowy, praczkarnia, stajnia, wszystko wolne, pół morga sadu, obok Targów Wschodnich sprzedam za 50.000 złotych polsk. — Wiadomość: ul Ruska 3, sklep obuwia. 5361-5

Kupię parcelę budowlaną w okolicy p r u Kilińskiego lub ul. L. s opada w obliżu tram j. Pisemne zgłoszenia pod „Parcela", poczta Brzuchowice. 256-2

Rozmaite

NA JESIEŃ pracownia krawiecka cywilna i wojskowa, ul. Marka 6. przyjmuje wszelką robotę krawiecką, przeróbki, nicowania, studencką i nową. Ceny umiarkowane. 5385

MESZTY i dwa modne garnitury męskie do nabycia, ulica Sadownicka 20, podwórze, pierwsze piętro. Oglądać od 3 do 6. 5383-2

RYMANÓW—ZDRÓJ. Pensionat „Pogoń" poleca na wrzesień wolne pokoje z całem utrzymaniem. 5336-3

POSZUKUJĘ dzierżawy apteki. Zgłoszenia pod „Uczciwy" do Administracji. 5362-3

Modele paryskie na sezon jesienny.

Jakkolwiek promienne, upalne niemal od kilku dni, słońce, chce nas złudzić po długotrwałych chłodach wrażeniem pełnego lata, to jednak wielka władczyni kulturalnego świata, królowa moda, nie daje się oszukać. W jej państwie praca wre już od dawna. W pełni letniego sezonu w wielkich atelier mistrzów mody przygotowują się nowe modele na jesień i zimę. I zanim jeszcze uśmiechy lata zgasną, już ruchliwe i dbałe o zadowolenie swej klienteli firmy, mają arsenał gotowy do nowej kampanji.

To też, gdy onegdaj odwiedziłam Magazyn strojów damskich Ackera i Blanka przy pl. Marjackim l. 8, zdumiałam się jego bogatem i tak wszechstronnem zaopatrzeniem w najwyszukańsze nowości sezonu jesiennego i zimowego, jakie firma ta zdołała już sprowadzić z Paryża i Wiednia.

I jak zawsze, tak i teraz, muszę wyrazić uznanie właścicielom firmy za ich niezawodny zmysł łączenia wytwórczości z praktycznością — zadanie, które obecna moda rozwiązuje w tak daleko idącym stopniu, jak nigdy dotąd.

Proszę sobie n. p. wyobrazić kostjumy, płaszcze capes, które można nosić na obie strony, uzyskując w ten sposób tak pożądane urozmaicenie stroju. W tym rodzaju oglądam tu n. p. prześliczną cape z granatowego rypsu, podbitą biało w ten sposób, że można ją mieć raz granatową z białymi obkładkami, to znów białą z przybraniem granatowem.

Podobnie można nosić przepiękny płaszcz z czarnej crêpe marocain, cały haftowany w barwny wzór ze wspaniałym garniturem z psów morskich. Podbicie tego płaszcza z sukienka koloru hawana może być noszone na wierzch, a wtedy występuje jako oryginalna ozdoba kołnierz czarny z barwnym haftem.

Wogóle artystyczny haft barwny lub w kolorze materjału, wykonany z jedwabnej tasiemeczki, dominuje w dzisiejszej eleganckiej toalecie.

W takiem wykonaniu oglądam nadzwyczaj dystyngowany kostjum z granatowego rypsu. Suknia jednostajna z otwartym przodem, do którego może być zastosowana bluzka biała jedwabna, z aksamitną wiśniową kamizelką. Żakiecik długi kloszowy, bogato zahaftowany tasiemeczką, garnirowany czarnym krymskim barankiem.

Nie sposób opisać tych licznych, pełnych smaku i oryginalności modeli. Widziałam prześliczne płaszcze i żakiety futrzane, a obok nich zupełnie nowe rodzaje pluszów, imitujące do złudzenia tak dziś ulubione nutria, bibrety, selskiny, krety i t. d., trwałe nadzwyczaj, a bez porównania tańsze. Również bardzo ładne i młodzieńcze są żakiety z drobnych baranków (prawdziwe i imitacje w różnych kolorach), do których nosi się wełniane spodnice w tym samym kolorze.

Futro i jego imitacja przestały dziś być cechą ubrania zimowego. Widziałam je zastosowane do kostjumów i płaszczów zupełnie lekkich, na pierwszy sezon jesienny.

W sukniach również wybór wielki, a jak mnie objaśnia p. Acker, jeszcze kilka pak leży na cle, tak, że na kampanję Targów Wschodnich magazyn będzie już zupełnie skompletowany dla licznej klienteli, która w tych dniach nawiedzi Lwów.

Nina.

Dr. SCHWARZ Specj. chorób wenerycznych i skórnych, b. sekundar szpitala p wsz b
Lwów, Słowackiego 4, naprz: gł. poczty. Leczenie plam, brodawek, włosów elektrolizą i lampą kwarcową. 5254-90

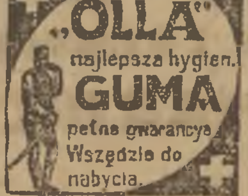
BECZKI ŻELAZNE
200- i 500-litrowe poleca ze składu HIL. BADIAN, Lwow, JANOWSKA l. 24. 5390-5

PASY z sierści wielbłądziej
fabrykat Herolda poleca ze składu HIL. BADIAN, Lwów, JANOWSKA l. 24. 5391-5

Pościel
Dywany, Chodn ki, Firanki, Kapy, Koce, Poduszki
181 poleca
K. Skibiński
ul. Kopernika 4.
(naprzeciw Szkowr na).

Węgiel kamienny
we wszystkich sortymentach
dostarcza tylko
hurtownikom i przemysłowcom
SZ. RAPP
Kraków, Długa 50.
Telefon 4379. 351

Czytajcie „Szczutka"

Następujące ciekawe, pouczające i zajmujące książki z dziedziny nowoczesnej wiedzy poleca

Księgarnia M. WAHLA w Przemyślu.

DZIEŁKA TECHNICZNE:
Wydawnictwo popularno-naukowe.

Po 12.500 Mk. Spis dotąd wydanych tomików: Po 12.500 Mk.

Nr. 1. Induktor. Przyrząd do wytwarzania iskier. Z 4 rycinami.
Nr. 2. Jak się buduje aparat fotograficzny Z 11 rycinami
Nr. 3. Jak się fotografuje? Z 8 ryc.
Nr. 4. Telefon d mowy. Z 11 rycinami.
Nr. 5. Dynamo machina do wytwarzania elektryki. Z 11 rycinami.
Nr. 6. Ogniwa i bateria galwaniczne. Z 11 rycinami.
Nr. 7. Motory elektryczne. Z 18 ryc.
Nr. 8. Budowa latawca. Z 40 rycinami.
Nr. 9. Telegraf Morse'a Z 7 rycinami.
Nr. 10. Telegraf bez drutu. Z 21 ryc.
Nr. 11. Akumulatory. Z 7 rycinami.
Nr. 12. Pompy wodne. Z 11 rycinami.
Nr. 13. Elektrofor oraz przyrządy pomocnicze. Z 10 rycinami.
Nr. 14. Przyrząd do elektrolizy. Z 8 ryc.
Nr. 15. Jednopłatowce i dwupłatowce. Z 16 rycinami.
Nr. 16. Camera obscura. Z 6 rycinami.
Nr. 17. Koła wodne i turbiny. Z 20 ryc.
Nr. 18. Ciemnia fotograficzna. Z 25 ryc.
Nr. 19. Dynamo o u adzie stałym. Z 13 r.
Nr. 20. Zbieranie i zużytkowanie nieużytków.
Nr. 21. Torpedowce. Z 32 ryc.
Nr. 22. Tartak wodny. Z 17 rycinami.
Nr. 23. Wiatraki. Z 26 ryc
Nr. 24. Technika robót drzewnych. Z 36 r.
Nr. 25. Tokarka. Z 27 ryc.
Nr. 26. Roboty kartonowe Z 23 ryc.
Nr. 27. Silnik na prąd stały. Z 23 ryc.
Nr. 28. Aparaty do galwanoplastyki i do galwanostegii. Z 10 ryc.
Nr. 29. Elektryczna kolej linowa. Z 58 r.
Nr. 30. Budowa terrarium. Z 14 ryc.
Nr. 31. Elektryczny aparat do kopiowania klisz. Z 15 ryc.
Nr. 32. Aparat projekcyjny. Z 14 ryc.
Nr. 33. Przetwornia elektr. Z 12 ryc.
Nr. 34. Piłka nożna (football), Z 14 rys.
Nr. 35. Winda elektryczna. Z 21 ryc.
Nr. 36. Motor pędzony rozgrzewanem powietrzem. Z 16 ryc
Nr. 37. Bobsleigh (saneczki sterowe). Z 37 rycinami.
Nr. 38. Instalacja i sporządzanie dzwonków elektrycznych. Z 38 ryc.
Nr. 39. Kinematograf. Z 21 ryc.
Nr. 40. Wyświetlanie filmów kinematograficznych. Z 17 ryc.
Nr. 41. Maszyny influencyjne Wintera i Whimchursta. Z 17 ryc.
Nr. 42. Balony. Budowa modeli: Charles'a. Green'a. Z 27 ryc.
Nr. 43. Amatorskie wykonanie elektr. przyrządów pomiarowych. Z 27 r.
Nr. 44. Przeróbka i obróbka szkła dla celów laboratoryjnych i użycia codziennego. Z 20 ryc.

Dalsze w druku.

DZIEŁA TECHNICZNE bogato ilustrowane:

Torpedy. torpedowce i łodzie podwodne z 13 rysunkami . . . Mk. 25.000
Garbarstwo. Łatwy przewodnik do wyprawiania skór i futer z 27 rysunkami . . . „ 49.000
Farbiarstwo. Barwienie włókien, tkanin i ubrań z 13 rysynkami . . „ 43.000
Wyrób mydła z 20 rysunkami . . . „ 19.000
Sucha destylacja drzewa z 20 rynkami . . . „ 43.000
Tytoń. Jego uprawa i wyrób z 14 rysunkami . . . „ 43.000
Wyrób atramentów. tuszów, taśm kopiowych i t. d. . . . „ 43.000
Wyrób pokostów malarskich i drukar i ubrań z 13 rysunkami . . „ 43.000
Materiały opałowe i wyrób brykietów z 15 rysunkami . . . „ 43.000
Zastosowanie techniczne twarogu mlecznego (sernika) z 8 rysunkami „ 43.000

BIBLIOTEKA RZEMIEŚLNICZA:

Wiadomości o metalach dla pracowników zawodu metalowego . „ 43.000
Ślusarz. Praktyczne wiadomości dla pracowników, zawodu ślusarskiego z 167 rycinami w tekście . . . „ 43.000
Murarz. Praktyczne wiadomości dla pracowników zawodu murarskiego z 84 rycinami w tekście . . . „ 43.000
Cieśla. Praktyczne wiadomości dla pracowników zawodu ciesielskiego z 201 rycinami w tekście . . . „ 43.000
Pokostnik Lakiernik. Praktyczne wiadomości dla pracowników zawodu pokostniczo-malarskiego z 24 rycinami w tekście . . „ 38.000
Piekarz. Praktyczne wiadomości dla pracowników zawodu piekarskiego z 50 rycinami w tekście . . . „ 38.000
Szklarz. Praktyczne wiadomości dla pracowników, zawodu szklarskiego z 40 rycinami . . . „ 38.000
Cholewkarstwo i szewstwo — z licznemi rycinami, 12 tablicami . „ 60.000
Fryzjer. Praktyczne wiadomości dla pracowników zawodu fryzjerskiego z 92 rycinami . . . „ 38.000

Książki wysyłamy tylko za poprzedniem nadesłaniem należytości przekazem pocztowym.

ZA ZALICZKĄ KSIĄŻEK NIE WYSYŁAMY.

Na polecenie przesyłki dołączyć na porto Mkp. 6.000. Na zamówienie ponad Mkp. 150.000 dołączyć na porto Mkp. 12.000. — Za granicą książki o 25 procent droższe.

Do naszych odbiorców we Francji: Pieniądze na zamówione książki można przesyłać w liście poleconym (Recomandé) we frankach francuskich. 293 2

Młyn turbinowo-motorowy
w Sołukach, stacja Domażyr,
zawiadamia P. T. Publiczność, że biuro i magazyn upna zboża, w rków — sprzedaży mąki hur ownie i d tajlicznie, znajduje się przy ulicy Jakóba Herma a l 12 (naprzeciw młyna „Marya Helena").
5326 **Korn i Grütz.**

PASY SKÓRZANNE
wiedeńskie I-a, poleca ze składu HIL. BADIAN, Lwow, JANOWSKA l. 24. 5 92-5

Około 40.000 szt. drenów
o śre nicy 4 *cm*
do natychmiastowego oddania po cenach przystępnych.
Biuro Handlowe dla sprzedaży materjałów budowlanych
TADEUSZA CZEKOŃSKIEGO
WE LWOWIE,
ul. Wałowa 11. 359

PRZETARG (pisemny)

na dostawę arendacyjną chleba, ziemniaków, kapusty kiszonej, cebuli świeżej, owsa w czasie od 1. października 1923 do 30. września 1924

dla:

Garnizona	Art. spożywcze miesięcznie					Uwaga
	chleba	ziemniaków	kapusty kiszonej	cebula świeża	owies	
	około ..... porcji a 700 gr.	Około ...... kg.				
Złoczów	—	34 000	3.700	580	—	
Tarnopol	45.000 por.	29.000	3.200	500	50.000	
Brzeżany	48.000 „	30 000	3.300	500	18.0 0	
Czortków	19 000	12 000	1.300	200	60.000	
Trembowla	8,500	5 500	600	90	33 000	
Zaleszczyki	15 000	9 000	900	150	2.000	

Szczegółowe warunki arendacyjne do przeglądnięcia od 5-go września br. w Kierownictwie Rej. Int. Tarnopol, Zakładzie Gospod. w Złoczowie.

Reflektanci na powyższe dostawy arendacyjne winni wnieść oferty ostemplowane (30,000 Mk) i opieczętowane z napisem „Oferta na dostawę . . . . . za rok 1923/24" do godz. 9-ej dnia 14. września br. do Kier. Rej. Int. Tarnopol.

Dozwolone są oferty na poszczególne art. spożywcze i poszczególne garnizony.

Do oferty ma być dołączony:
1) dowód złożenia wadjum w Kasie Skarbowej, ewent. w K. G. T. Z. G. Złoczów w wysokości 2 roc wartości oferowanego art. sp ż.
2) świadectwo fachowego uzdolnienia,
3) zasobności finansowej,
4) ew. uwierzytelniający odpis rejestru handlowego,
5) ew. świadectwo przemysłowe.

Dokumenta ad 2) wystawiają władze polityczne I. Inst., ad 4) Władze Skarbowe wzgl. Izby handl.-przemysłowe.

Producenci zamiast zał. ad 4) i 5), przedkładają świadectwa produkcji, wystawione przez Władze polityczne I. Inst. i są wtedy zwolnieni ze złożenia wadjum.

W ofercie musi być stwierdzonem, że oferentowi jest znane dokładnie „Zestawienie warunków ogólnych i specjalnych przy dostawach arendacyjnych" i że uznaje je jako część składową sw j oferty.

Od oferentów wymaga się:
1) Urzędowy wzor oferty (wzór Nr. 2 do »Zestawienia warunkow Nr.1«,
2) Obligo minimum 14-dniowe.
3) Cena od 1 kg. (wzgl. za porcję chleba, jakoteż zapodanie ilości mąki, w cetnarach, jaką oferent może wypiec w piekarni).
4) Cena w cyfrach i słowach

Otwarcie ofert nastąpi dnia 14. września 1923 r. godz. 10-ta.

Uwiadomienie o przyjęciu nastąpi po wyrażeniu decyzji przez Szefostwo Int. OK. VI., które zastrzega sobie prawo wyboru przedłożonych ofert.

Kierownictwo Rej. Intendentury TARNOPOL.
L. 65 3/7/23. 358

Firma protokołowana
GUSTAW FRIEDMANN
Dostawca węgla i koksu
we Lwowie, ul. Leona Sapiehy 49 — Telef. 748
zaprowadziła dla dogodności Szanownych Odbiorców
Oddział drzewa opałowego
i dostarcza ze swego składu na Dworcu Czerniowieckim, Tor V.: Suche dwuletnie drzewo bukowe rąbane po cenie Mkp. 850.000 za 1 tonę wraz z dostawą przed dom w ciągu 24 godzin od chwili zamówienia do najodleglejszych dzielnic miasta. 5320-1

Kto chce pieniądze oszczędzić,
niech się zaopatrzy w obuwie na sezon jesienny u firmy
SCHNAPEK, THIMAN i BRACIA EICHMAN **Gródecka 1.** 632-1

Należytość pocztową opłacono ryczałtem. — Prenumerata miesięczna 100.000 Mk. — Z dostawą na miejscu lub z przesyłką pocztową 120.000 Mk. — Za granicą 150.000 Mk. — Redakcja: Lwów, ul. Senatorska 6. — Administracja ul. Sokoła 4. — Telefon Redakcji w dzień Nr. 15, a w nocy począwszy od godz. 8 wieczorem Nr. 230. — Telefon Administracji 291.

Z drukarni Polskiej pod zarz. Z. Kiełbasiewicza, we Lwowie. Odpow. redaktor: MARJAN MACHALSKI.